

Sachdokumentation:

Signatur: DS 5375

Permalink: www.sachdokumentation.ch/bestand/ds/5375

Nutzungsbestimmungen

Dieses elektronische Dokument wird vom Schweizerischen Sozialarchiv zur Verfügung gestellt. Es kann in der angebotenen Form für den Eigengebrauch reproduziert und genutzt werden (private Verwendung, inkl. Lehre und Forschung). Für das Einhalten der urheberrechtlichen Bestimmungen ist der/die Nutzer/in verantwortlich. Jede Verwendung muss mit einem Quellennachweis versehen sein.

Zitierweise für graue Literatur

Elektronische Broschüren und Flugschriften (DS) aus den Dossiers der Sachdokumentation des Sozialarchivs werden gemäss den üblichen Zitierrichtlinien für wissenschaftliche Literatur wenn möglich einzeln zitiert. Es ist jedoch sinnvoll, die verwendeten thematischen Dossiers ebenfalls zu zitieren. Anzugeben sind demnach die Signatur des einzelnen Dokuments sowie das zugehörige Dossier.

Mintga strivla represchenta in onn tranter 1850 fin 2018, la colur represchenta la temperatura media mundiala.¹

Ti pos tscherner. Jau betg.

Cun Vossa tscherna decidais Vus davart noss futur.

1749 personas han contribuì ensemen 154'598 Fr. che Vus pudais leger il Fegl dal Clima. Quel è scrit da personas dal moviment da la chauma per il clima denter 5 fin 57 onns. Davos questa iniziativa na stattan pia betg interess economics ni partidas politicas, mabain personas sco Vus ni nus.

Nus tuots, chi vivain hozindi, eschan ils prims chi badan las consequenzas da la crisa dal clima. Nus eschan però eir ils ultims chi tilla pudain impedir.² Nus ans chattain in ün mumaint da decisiun istoric: Dad üna vart vaina da declerar a nos abiadis perche cha nus vain guardà davent

impè da'ns metter aint cunter la destrucziun da l'ambiant. Da tschella vart pudaina quintar co cha no vain lavurà insemel per surgnir la plü gronda sfida da nos temp. La scienza es d'accord: I resta be pac temp per trar decisiuns sün tuot il muond e per sgüarar nos survivor collectiv.³

Nus dovrain ün parlamaint chi piglia serius la protecziun dal clima e fa pussibel üna Svizra dürabla. Quai sun las elecziuns decisivas: Per üna politica chi taidla che cha la scienza disch!

¹⁻⁷¹ Las referenzas (cefras aulttschentadas) renvieschan a documents ni commentaris che, per raschuns da spazi, èn mo publicadas online. (www.fegldalclima.ch/referenzas).

Vuschs dal pövel

Jean Martin, pensiunà

«Nus pensiunats ans fain pissers, sco las generaziuns plü giuvnas. Na be per nus sves (nus gnanca nu vivaran plü cur cha la catastrofa riva), dimpersè per noss descendents. Amo mai haja dat uschè ün privel pel futur degn da viver sün terra. Vuschaina pel clima ils 20 d'october!»

Annina Lüthi, mamma

«La natüra e l'atmosfera pussibilite-schan nossa vita. Precis sco nos corp ans sun els gnüts affidats üna jada. I'm rumpa il cour, perquai cha fingià uschè blier es pers per adüna. Nus eschan tuots pertocs, inchüns han realisà quant seriusa cha la situaziun es. Votar giò infuormà es ün prüm pass important.»

Pascal Dubois, fuorner

«La müdada dal clima varà numerusas consequenzas per nus lavuraints. La s-charsdà da mangiativas imnat-schainta pudess sustgnair las impraisas grondas, chi vessan lura ün monopol da las resursas chi restan. Per avoir ün'influenza pitschna, però reala, sün nossa politica e las lobis, va a votar.»

Dr. med. Julia Bucher, doctoressa

«A mai sco meidi da famiglia am sta il bainstar dals umans e nos planet al cour. Eu votesch e pigl cun quai serius mia responsibilità invers las generaziuns chi seguan. Cun ledschas e müdaments da cumportamaint schliain nus la crisa da clima.»

Ils fatgs scientifics Gea, quai succeda qua ed ussa.

Il clima as müda uschè svelt co amo mai. Perche?⁴ Il sulai s-choda nossa terra. Quella dà giò raz da chalur a l'atmosfera, ingio chi vegnan retgnüts tras ils gas da serra. Sainza quist effect s'amuntess la temperatura media da la terra a -18°C!⁵ CO₂ es ün gas da serra important. Dürant ils ultims 800'000 ons nu daiva mai dapli co 300 ppm.^{6a} Quist numer es creschü 40%, infin 400 ppm,^{6b} tras l'arsa da charbun, öli mineral e gas, che chi ha portà cun sai ün s-chodimaint global da 1°C.^{7a} In Svizra esa i amo plü svelt: +2°C infin uossa.^{7b} Las consequenzas dal s-chodimaint? Ajer absorbescha aua in fuorma da vapor. Culla sadulaziun as fuorman nüvlas, tras ün surplü cumainza a plou-ver. Cun temperaturas be pac plü otas po l'ajer absorbar blier dapli aua.^{8a} Quai vuol dir cha'l sögl secha plü svelt ed i da plü regularmaing süttinas. Cun quai cha ajer chod po cuntegner blier dapli aua daja eir plövgiadas plü intensivass ed ün ris-ch plü ot dad inondaziuns.^{8b}

Schi, id es mal.

Il marz passà, dapli co 26'800 scienziats e scien-zadas han avertit:⁹ «Las masüras actualas per la protecciun dal clima, da las spezchas, dal god, dal mar e dal sögl sun tuot oter sco sufficiaint.» Scha

+ 6°C
infin 2100 in Svizra, scha nus fain inavant uschea.¹⁰

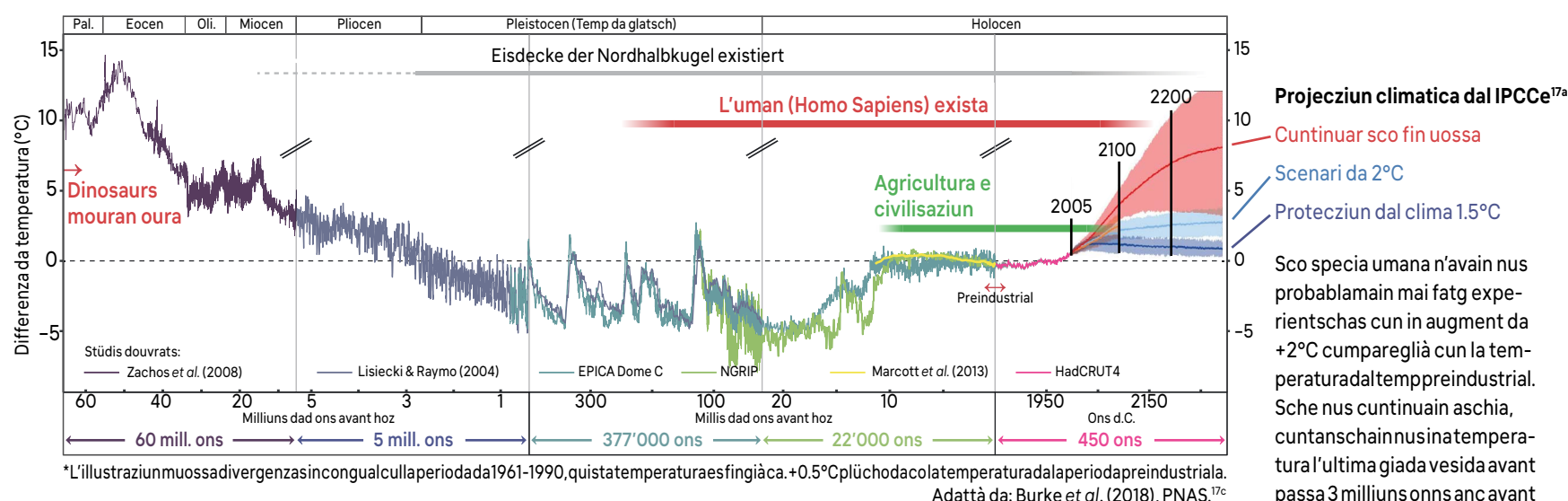
nus fain inavant uschè, ans dirigin nus invers ün s-chodimaint da 6°C (in congual cun 1864) infin il on 2100 in Svizra.¹⁰ Cun ün s-chodimaint global da 2°C murrissan grips da corals, il habitat per 25 % da las spezchas da peschs.¹¹ Milliards da personas vessan da patir fom,¹² guerras e conflicts s'augmantessan. Puncts da cupicha sun ourdvar privlus. Scha quels sun surpassats, as rinforzan ils effects vicendaivla-maing.¹³ Ün exaimpel: Scha il permafrost sdrela in Sibiria, fa quai gnir liber il metan (gas da serra) chi d'eira lià quaint.¹⁴ Uschè as accelarescha il s-chodamaint global ed il permafrost sdrela amo plü svelt.

Gea, id es in noss mauns.

Infurmaziuns davart la crisa dal clima pon intimidar e paralisar. Nus pudain anc adina limitar la dimensiun, la porta n'è anc betg serrada. Nus stuain agir sin tut ils nivels: Midadas individualas èn part da la soluziun. Mo las reglas da nossa societad ston promover iniziativas a favur da l'ambient. Nus decidain democraticamain sch'il tren duai propi esser pli chars che l'avium!¹⁵ Nus decidain sche donnas als umans e l'ambient duaian vegnir pajads da las interpresas responsablas u betg. Interpresas cun sedia en Svizra fan fatschentass cun 35 % da l'eli explotà mundialmain.¹⁶ Nus avain uss la pussaivladad d'elegir in parlament curaschus ed energetic che taidla sin la scienza e che gughegia da trair a responsabladad las interpresas tenor il principi da chaschnaders – sco quai es il cass tar la lescha federala davart la protecciun da las auas.^{15b}

35 %
da l'öli mineral mundial vain commercià tras impraisas cun domicil in Svizra.¹⁶

TEMPERATURAS SÜN TERRA DÜRANT ILS ULTIMS 70 MILLIUNS ONS.

INTERVISTA CULLA PROFESSURA DA L'ETH

«Mincha mais dombra!»

Prof. Sonia I. Seneviratne es professura per dinamicas terra-clima a l'ETH Turich. Ella d'eira üna da las autoras principalas da l'ultim rapport da la gruppa intergubernamentala davart la müdada dal clima (IPCC).

Duonna Seneviratne, ingio es il problem?

Scha nus nu vulain ün s-chadamaint plü grond co 1.5°C stuvain nus agir immediatamaing. Il problem crescha mincha mais chi passa sainza üna reducziun da las emissiuns da CO₂, perquai cha la concentrasiun da CO₂ piglia pro illa atmosfera. Greta Thunberg disch «Tadlai a la scienza!» Cun quai sun eu plainamaing perincletta. La scienza muossa cha no vain fingià spettà massa lösch.¹⁸

Esa propi uschè mal?

Il rapport da l'IPCC¹⁹ muossa cha ün s-chodamaint global da 2°C impè da 1.5°C effettescha ün grond ris-ch climatic: Chalur extrema, plövgiadas e ris-chs da süttinas piglian pro. Implü dessa dons irreversibels: Bes-chas e plantas murrissan oura ed il nivel dal mar ascendess inavant. Fingià uossa patischa blera glieud suot las consequenzas da la müdada globala dal clima, eir in Svizra.

Che pudain nus far?

Per stabilisar il s-chodamaint global, esa important da raggiundscher ün nivel global da netto nolla emissiuns da CO₂. Dimena nu das-chain nus emitter dapli CO₂ co cha auas e god pon tour sü darcheu. Per

avoir üna schanza da 66 % da raggiundscher il böt da 1.5°C, esa necessari dad (almain) schmezzar las emissiuns globalas da CO₂ fin l'onn 2030.²⁰

Co esa pussibel da müdar nossa direcziun?

Pel böt da 1.5°C vain nus dad abolir la combustiuin da funtanas d'energia fossilas fin il plü tard in 2040-2050.²¹ Quai vuol dir sün ün nivel global: Ingün charbun, ingün öli mineral e ingün gas. Las alternativas sun tecnologias per ütilisar energias renovablas chi existan fingà! Quist müdamaint es pussibel. Bliers han in-clet l'urgenza. La Svizra es ün pajais innovativ e sviluppà, quai sun las premissas per chattar las soluziuns chi's dovra.

«Ingün charbun, ingün öli mineral, ingün gas.»

LA SCIENZA CUNTER INTERESS FINANZIALS

Infuormaziuns fosas vegnan cumpartidas aposta

Mettaina il cas: 97 scienziats As dischan, cha l'avium i'l qual ch'El/Ella aintra, crodarà. Trais personas sustgnüdas da la lobi da l'avium pretendan il cuntrari. Entress El/Ella?

Üna evaluaziun da bod 12'000 stüdis davart la müdada dal clima ha muossa: 97 % da quels as sun sgürs cha la crisa da clima momentana es fatta da l'uman. Pro'ls oters 3 % s'haja chattà sbagls pro ün'ulteriura controlla.²² Il cas es cler our da la vista scientifica. Adonta da quai daja illa società adüna darcheu üna debatta, schal müdamaint dal clima saja

97 %
da la perscrutaziun dal clima disch: La crisa dal clima es causada dals umans.²²

mal e quant. Perche? Fingià bon 1977 ha Exxon rendü attent sur dal müdamaint dal clima in documents interns.²³ Impè da müdar il model d'intrapaisa, s'haja consciaintamaing derasà dubis vi d'la credibilità da la perscrutaziun dal clima.²⁴ I para cha'ls guadogns a cuorta vista d'eiran massa lucrativs. Eir hozindi sun activas bleras gruppas da lobi, pervi cha las interessas finanzial-

1977
ha Exxon internamaing rendü attent a la müdada dal clima. Impè da restructurar la intrapaisa, sun consciaintamaing gnüds derasats dubis.²³

as sun enormas: 71 % da tuot las emissiuns da CO₂ mundialas vegnan fattas da las 100 intrapraisas las plü grondas.²⁵ Daspö la convenziun da Paris avant quatter ons sun gnüdas investidas 1 mrd. US-Dollar in dischinfuormaziun.²⁶ Infuormaziuns sur mandats dals scientists ill'industria dad öli e gas²⁷ as rechattan online sur energielobby.energiestiftung.ch. Uschè es pex il president da SwissOil eir il president da la PPS.²⁸ Quant'interessa ha la partida la plü gronda uschea illa protecciun dal clima effectiva?

Il president da SwissOil es eir president da la PPS.²⁸

Voss profit da la protecziun dal clima

La müdada dal clima preschainta ün'imnatscha per nossa basa da vita. Nus tilla pudain be cum-batter, scha tuot la glieud dal muond piglia part. Tras la ratificaziun de la Cunvegna da Paris davart il clima han ils blers pajais obliats da tour part..³⁰ Il cussagl federal da la Svizra ha fat cler

cha la Svizra dess esser neutrala a regard al clima fin il plü tard 2050.³¹ Dimena, il müdamaint succedirà. Fingia hozindi sun ils cuosts curraints dad energias renovablas plü favuraivels: Investir illa protecziun climatica es in general fich rendabel. Plü bod cha nus cumanzain, tant

plü autonom eschan nus aint illa planisaziun e la realisaziun da quist müdamaint. Implü pudain nus profiter uschè fingia plü bod da plü-sas masüras chi amegldreschan nossa qualità da vita.

Preservar quai cha nus amain

Scha nus nu fain nüglia, alguaran ils vadrets dal tuot ed il permafrost sdrelarà. Massas enormas da terra, grip e grava as mettaran in movimaint - e mettaran in privel territoris abitabels, vias da traffic e sendas da chaminar.³² Il cunfin median da nolla grads d'inviern as rechatta hozindi sün 800 m s.m. (Casti) ed as rechattarà in 2080, saina protecziun dal clima sün 1600 m s.m. (Tavo).³³ Culla crisa dal clima daja dapli evenimaints extrem: I da dapli iondaziuns e süttinas.³⁴ Cun sögl süt daja dapli incendis da god, il effet da protecziun dal god vain diminui e bleras bes-chas perdan lur spazi da viver.³⁵ Per ün ambiaint intact dovrain la protecziun dal clima!

Ütilisar la forza dürabla da l'economia Svizra

La piazza finanzia svizra (bancas, sgüranzas e chaschas da pensiun) es respunsabla per emissiuns da gas da serra dapü cu 20 voutas quellas da la Svizra scu pajais.⁴³ L'an passo sulet UBS e Credit Suisse haun investieu 27 Milliards CHF in progets novs per la promoziun d'energia fossila!⁴⁴ Quists piazzamaints da munaida sun ün grand ris-ch finanzia: Imsüras per la protecziun dal clima in tuot il mound diminueschan la valur da quistas impraisas - e perque as diminueschan eir nossas rentas.⁴⁵ Pü bod cha nus ordinains reglas efficiaintas per las plazzas finanzia, taunt pü sgür saron noss implaunts. A listess temp promovains cun que impraisas nettas

Evitar causas da migraziun

Scha nus fain inavant uschè cullas emissiuns, daraja infin in 80 ons ün'augmoint da temperatura global da 4-5°C invers il nivel preindustriale.⁵⁴ Cun quai gess sün il nivel dal mar. 470-730 milliuns dad umans perdessan lur dachasa e vessan da mütschir.⁵⁵ Süttinas e fominas cuntribuischan eir cha milliuns dad umans füssan sforza/das da bandunar lur patria.⁵⁶ I dess conflicts e guerras causa da las resursas s-charsas e la migraziun. Fingia i'l conflict da Siria vaivan las süttinas da ls ons passads ün'importanza centralla.⁵⁷ Per main migraziun, dapli pasch e dapli sgürezza: Protecziun dal clima!

Schaniar la sandà e spargnar milliards

Duraunt las steds cun temperaturas extremas dal 2003 e 2015 murivan ca. 1000 persunas dapü cu uschigliö.³⁶ Üna protecziun dal clima effizainta contribuescha na be tres temperaturas pü bassas ad üna meglra sandet, ma effettuescha eir amegldramants direct: Il rimplazzamaint da s-chodamaints d'öli e main traffic sün vias effettuescha ajer pü net cun damain puolvra fina, que chi chaschuna oz cuosts da 6.5 milliards CHF.³⁷ Alternativas amiaivlas al clima scu ir cul velo faun plaschair, as tegnan fit, faun main canera e mainan seguond stüdis ad üna qualità da vita cler pü ota.³⁸ Per üna populaziun sauna: protecziun dal clima!

L'agricultura Svizra es part da la soluziun!

Precipitaziuns fermas, tampesta, dschieta o süttina extrema faun già hoz fastidi als purs ed a las puras da la Svizra.⁴⁶ Transports bunmarchos e commerzi liber pussibiliteschan impü l'import da prodots bunmarchos d'agriculturas gigantes estras. Quellas paun prodür pü bunmarcho perche cha cuosts scu inaschamaint da l'ambiaint o dal clima nu vegnan resguardo.⁴⁷ Bgeras agriculturas da famiglia prouvan touttünna da resperter il bainesser dal las bes-chas e da tratter las resursas ed il terrain cun chüra. Ün pèr renunzchan perfin a pevel concentro in basa da soja importo da giraglias dal god tropic da l'amazonas.⁴⁸ Cu po üna produciun chi respertha las resursas natürelas esser rendabla? Que drouva marchos locals e predschs fairs.⁴⁹ Transports pü custaivels promovun butias e furnarias localas: Quels daun vita a centers da vschinaunchas e rinforzan la cumünauza.⁵⁰ Plazzas da lavur artischauas preziusas naschan. Per condiziuns da lavur fairas, vschinaunchas fermas ed üna stima per l'agricultura: Protecziun dal clima!

Promouvoir plazzas da lavur ed innovaziun

La Svizra importa minch'on öli mineral, gas, benzin e diesel per sur 10 milliards francs.³⁹ Scha nus rimplazzain quels cun tecnologias chi dan giò main CO₂, sco s-chamgiaders da chalur o energias dad aua, sulai o vent, pudain nus prover nossa aigna energia e dvaintain plü independent/as.⁴⁰ Cun quai cha quistas tecnologias vegnan installadas al lö, po profiter eir la industria locala.⁴¹ Novas tecnologias neutralas dal profil da CO₂ han dovran innovaziun e cugnoschentschas professiunalas e tecnicas. I darà dapli plazzas da lavur creativas e manualas. Plü bod cha nus ans adattain ad ün'economia circulara, dürabla e profitabla, tant plü bod profitain nus dals müdamaints structurals. Per ün'economia innovativa e plazzas da lavur dürablas!⁴²

Plü cuntaints cun main destrucziun dal ambiaint

Blera marchanzia vain prodot in ün möd bunmarchà e da cuorta dürada. La recloma imprometta: Scha tü cumprast, sarast furtünà/da. Mo i da adüna dapli glieud chi badan cha quella impromischiun nu tuorna.⁵¹ Co pudaina chattar ün'economia chi serva l'uman e na il cuntrari? Per ün'economia dürabla esa important da promover il reciclage e la produciun locala da prodots da lunga dürada, impustüt prodots efficiaints areguard l'energia e cun materias primaras chi vegnan reutilisadas. Scha nus cumpartin bains da buna qualità, profitain nus dal comfort e dovrain plü pac.⁵² Quai nun ha be consequenzas pel consüm, dimpersè eir pellas relaziuns tanter umans; i vegn plü pachific. In nossa democrazia pudain nus influenzer davo che ideals cha nossa società tira decisiuns. Esa plü important da sustegner üna basa da viver intacta o da perseguitar ün'economia chi crescha sainza fin? Vulain nus radschun o ideologia sainza pensar? Nus vain d'ans dumandar cun curaschi: Che ans es important? Che fa oura üna buna vita?⁵³ Per il sustegn da nossa basa da viver natürala: Protecziun dal clima!

Persunas Sco El/Ella e nus

Niki Beyer, impressaria

«Eu vusch pel clima, perquai cha il s-chodamaint dal clima rinforza fenomenos sco plövgiadas, inondaziuns e boudas. Vain nus lura amo avounda mez tecnicos e finanzia per ans proteger cunter quists privels natürels?»

Florian Stucki, agricultur

«Sco pauc sun eu pertoc dal chaos dal clima, sco minchün. Mo eu bad pustüt las süttinas e la ümidità extrema, siond chi ha üna influenza directa sün mia lavur. Per üna vita agreabla es la protecziun dal planet il plü important! Perquai sustegn eu mincha acziun chi serva al clima, listess quant pitschna.»

Lena, scolara

«A mai displaschan las bes-chas, quellas nu s'impon da nüglia scha lur god arda giò o schi vain massa süt. Mia sour ed eu ans fain pissers. Nus vain da gnir a fin cun quist muond chi's müda, mo nu vain amo ningün dret d'avair vusch in chapitel.»

Nils Epprecht, expert d'energia e da mobilità

«La Svizra es ün lö fich adattà per energias renovablas, pustüt la energia solara. Culla politica chi blocca la finanziaziun manchantaran nus ils böts dal clima. Nus vain da laschar ir il frain. Eu vusch pel clima per rimplazzar energias fossilas e nuclearas cun energias renovablas.»

¹⁻⁷¹ Las cefras aulttschentadas renvieschan a documents ni commentaris che, per raschuns da spazi, èn mo publicadas online. (www.fegldalclima.ch/referenzas).

METTER LA FUNDAMAINTA PER ÒN CLIMA SAN

Nossa democrazia dovrà Vossa vusch!

1. Tgnair sù la busta da votumaziun.

Vus pudaivat vuschar - bler/as otras nüglia. Trais radschuns per na büttar davent la busta da votumaziun:

Il plü ferm pertoc saran quels sainza vusch

Ils uffants e guivenils chi van uossa sün via saran quels chi badan las consequenzas plü düras. Bler nu das-chan amo vuschar, dime-na vuschai per lur futur!

I fa prescha

Uossa elegiain nus il parlamaint per quatter ons. Dürant quist temp sto la Svizra metter il focus sül clima. Quist es dimena l'ultim parlamaint chi po chattar üna buna via.⁶¹

Dar forza a la democrazia

Tschert/as parlamentari/as sun gnü/das elet/tas be s-chars.⁶² Be 1-5 cussagls naziunals o cussagls dals stadis d'eiran per part avuonda per acceptar o refusar progets da votaziun importants pel ambiain.⁶³ Scha il parlamaint rapreschantess nossa società, dessa 56 dapli donnas e 48 dapli persunas suot 30 ons.⁶⁴

2. S'infuormai.

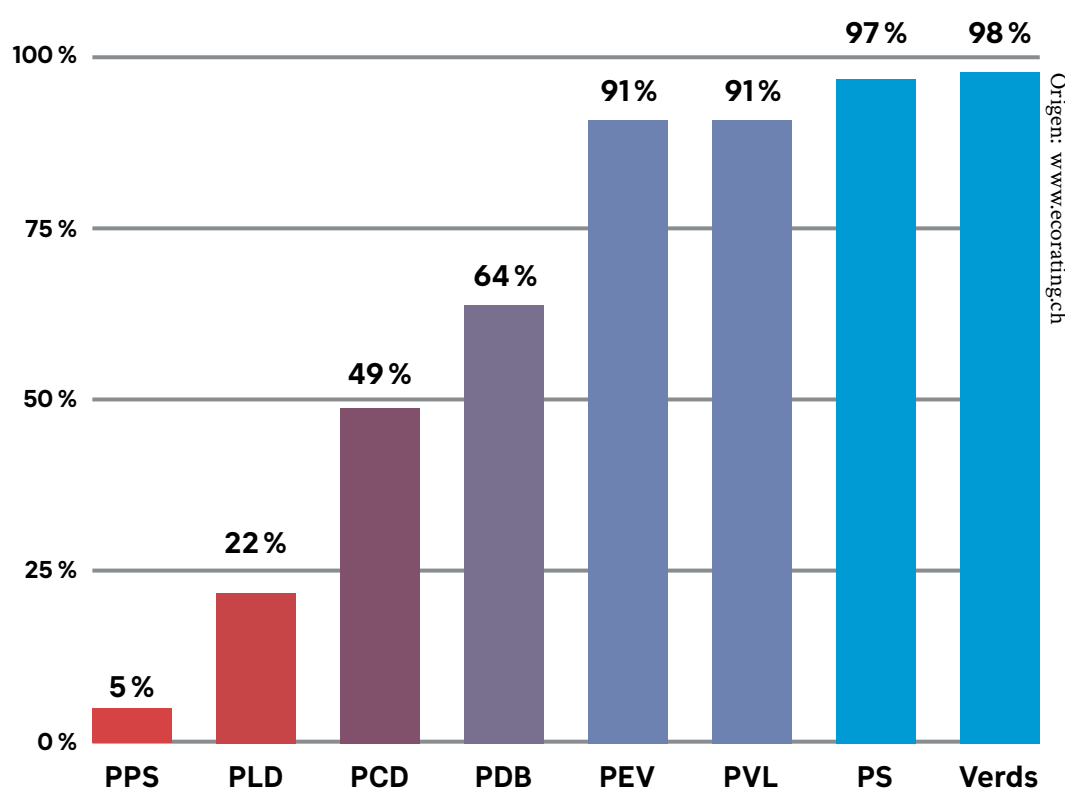
Cun il Fögl dal Clima preschantains nus ils facts scientifics sur la crisa dal clima. Que do bgers oters temas urgients, ma üngün nun es uschè decisiv a lungia vista. Scha nus nu savains schoglier la crisa dal clima nu druvain-sa n'eir pü ün provedimaint per la vegldüna.

Classificaziun ambientala: Per o cunter il ambiain

Avant las tschernas vegn impromiss bger. Ma que chi quinta sun acziuns. Las analisas da Greenpeace, Pro Natura, WWF e VCS haun musso cu cha ils parlamentar e las parlamentarias dals differents partieu dal Cussagl

Nus essans independents e vulains render pussibel üna decisiun fundeda.⁶⁰ La crisa dal clima surpassa pusiziuns politicas. Ma che partieu sustegnan pelpü nossas pretaisas?

naziunel e dal Cusagl dals stedis haun vuscho düraint il mandat actuel. Our da quist resul-ta üna amiaivleza media per l'ambiain d'ün partieu, arrundieu in pertschient: Per u cunter l'ambiain?

Plattaforma per soluziuns: La Charta dal Clima

Il movimaint dal Tschöver pel Clima ha formulà trais pretaisas cun üna adiziun.⁶⁵ Nus savain ingio cha nus vulain rivar. Mo id es la roba da la politica da chattar propostas per soluziuns concretas! Perquai vain nus svilupà la Charta dal Clima. Bler/as candi-

dat/as han indicha/das concretamaing schi sustegnan nossas pretaisas – e pustüt, che soluziuns concretas chi propuonan. Üna basa ideala per trametter ils/las rapreschentant/as güst/as a Berna.

WWW.KLIMA-CHARTA.CH

3. Vuschai.

Vuschar in scrit: Infin ils 14 october

Vuschar in scrit es simpel:

- ☐ Rivir la busta da votumaziun
- ☐ Tour oura la lista favorita
- ☐ Metter la lista aint illa busta da votumaziun
- ☐ Suottascriber il attest da votar
- ☐ Metter tuout aint illa busta plü gronda
- ☐ Controlar: Es l'adressa dal cumün visibla?
- ☐ Serrar e francar
- ☒ Trametter infin ils 14 dad october

Daplüssas infuormaziuns:

www.fegldalclima.ch/vuschar

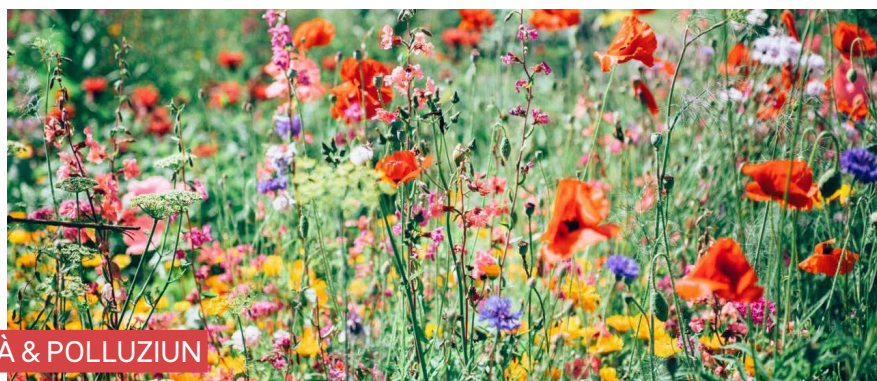
Votaziun a l'urna

Il local electoral sarà avert almain duos dals ultims quatter dis avant la dumengia da votumaziun. Pigliai cun Vus la busta ufficala da votumaziun cul fögl electoral, attest da votar ed üna ID.

Na sainza Vos!

Scha Vos nu vuschaiat giò, Vos rajiund-schais be üna roba: La glied chi'd es dad otra opiniun tschüffa dapli pais. Precis Lur vusch po far la differenza! Daspö 1979 nu d'eira la participaziun a las elecziuns mai plü ota co 50%.⁶⁹ Müdaina quai - quist on vulaina batter il record da participaziun!

BIODIVERSITÀ & POLLUZIUN

I nu va «be» pel clima

Micha on mouran oura 10 fin 100-jà uschè bleras spezchas da bes-chas e plantas co d'ürant ils ultims 10 milliuns dad ons.⁶⁶ Pel mumaint eschan nus umans la causa dal sesavel murir oura da massa ill'istorgia da la terra.⁶⁷ Pro quai donnagia il uman seis spazi da viver in blers möds: Öli mineral dvainta plastic e riva aint ils mars. Ils gods vegnan runcats, ils mars explotats, la terra ed auas vegnan strapatschats cun pesticides, sural-dats e surfabrichats. Quista destrucziun ha consequenzas negativas pel clima. Uschè as poja dovrar la müdada climatica per illustrar quant mala cha la situaziun es pella vita sün quist planet.

Nus umans eschan eir indschegnaiv/las ed ambizius/as. Nus savain esser empatic/as. Nus savain amar. Per mantegner nos avenir ans stuvain nus incleger sco üna part dals sistems natürels. Surgnir la crisa climatica es pussibel cun üna participaziun collectiva e globala – mo be tras soluziuns localas e decentralas. Culla convegna davart il clima da Paris ha la comunità internaziunala sclerì ün böt.⁶⁸ Limitar il s-chodamaint sün maximal 2°C, megl-der füss 1.5°C. Per quai nu basta be da redüer las emissiuns da CO₂ drasticamaing, dimpersè esa necessari da rajiundscher ün bilantsch da nolla. Quai vould dir cha tuot tschels problems dal ambiain ston eir gnir elavurats.

«Quist Fögl dal Clima es ün squaz da palperi!»

Vus vaivat radschun. Mo nus vain dad improuvar da rajiundscher a Vos. Vos, chi eschat aint il minchadi cun oters pissers. Scha be üna persuna decida da rimplazzar il s-chodamaint dad öli mineral davo avair let quist fögl, lura cunvaina fingà.⁷⁰ Amo bler plü furtünads füssan nus natüralmaing, schi vegnan elet/tas parlamentar e parlamentarias chi pisseran chi nu da bainbod insomma plü s-chodamaints dad öli mineral.

Ils fats pro la müdada dal clima sun clers e consistent, tant in regard a'ls aspects fisicals, ils rapports internaziunals dal IPCC ed ils scenaris da clima naziunals CH2018, elavurats in collavuraziun da scienza/das da la ETH Turich, MeteoSchweiz, Università Berna, ed otras scoulas otas.⁷¹

Acziuns sco quist Fögl dal Clima han dabsögn da sustegn. Nus najantain aint illa lavur ed eschan dependent/as dad agüd. Tuots sun bainvgnü/das in nos movimaint directdemocratic e decentral! Daplüssas infuormaziuns: www.climatestrike.ch/gruppasregionalas/

Minchüna chartera dombra! Per üna nouva ediziun per las chasads restantas, pigliai nus danövmaing sù üna collecta. Grazcha fich per Seis sustegn!

CH28 0839 0036 0277 1000 2

Banca Alternativa Svizra, 4601 Olten

Annotaziun: «Fegl dal Clima»

Al nom da: Climatestrike Switzerland, Hinterdorfstrasse 12, 8635 Dürnten

Sustegner online o postar Fegls dal Clima supplementars?

fegldelclima.ch/sustegner

© creative commons

myclimate

No. 01-19-961918 – www.myclimate.org

© myclimate – The Climate Protection Partnership